

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2019-0000158864

Bijlage(n)

Datum 4 april 2019
Betreft Aanpak van de Structuurvisie Buisleidingen en de indicatieve tracés

Hierbij informeer ik u mede namens de minister van EZK over het beëindigen van de lopende procedures voor de 'indicatieve tracés' uit de Structuurvisie Buisleidingen 2012 -2035. Daarbij ga ik ook in op ontwikkelingen die voor de Structuurvisie van belang zijn.

Aansluitend zal ik de Kamervragen van de leden Ronnes, Van Eijs en Smeulders (nr. 2019Z05467, dd. 20 maart jl.) beantwoorden. Voor de antwoorden verwijs ik u naar de bijlage.

De Structuurvisie Buisleidingen en de indicatieve tracés

De Structuurvisie Buisleidingen 2012 -2035 heeft tot doel het vrijhouden van ruimte in Nederland voor de aanleg van toekomstige buisleidingen van nationaal en internationaal belang voor het transport van gevaarlijke stoffen. Het netwerk van buisleidingen is essentieel voor de energievoorziening en het veilige transport van deze stoffen tussen de nationale en internationale haven- en industrieclusters.

In de structuurvisie zijn buisleidingenstroken aangewezen voor de aanleg van buisleidingen, die behoren tot het landelijk hoofdnetwerk van leidingen, ten behoeve van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Deze buisleidingenstroken dienen gevrijwaard te blijven van nieuwe activiteiten die het leggen van deze leidingen kunnen verhinderen. Dit is in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) geregeld.

In de structuurvisie is voor negen "indicatieve tracés" aangegeven dat op basis van nader onderzoek en overleg het definitieve tracé zal worden bepaald. Na definitieve vaststelling van deze tracés zou de structuurvisie worden aangevuld en voor bespreking aan de beide Kamers worden aangeboden.

Uitwerking indicatieve tracés en de reacties

In mijn antwoorden op de Kamervragen van het lid Smeulders, dd. 22 oktober 2018 (aansluitend Handelingen, vergaderjaar 2018-2019, nr. 359), heb ik aangegeven welke stappen nog nodig zijn voor de vaststelling van één van deze indicatieve tracés, het tracé Laarbeek-Echt/Susteren.

Naar aanleiding van deze antwoorden hebben de provincie Noord-Brabant, gemeenten uit Noord-Brabant-oost en midden-Limburg en de Brabantse

Datum

Kenmerk
2019-0000158864

Milieufederatie mij in brieven van 14 december 2018 en 20 december 2018 verzocht om een zorgvuldige afweging te maken en nut en om de noodzaak en consequenties van dit tracé nogmaals te bezien. Daarnaast heeft het Bewonersteam Buizen Brandevoort in een brief van 6 november 2018 aan uw Kamer aangegeven dat er hiaten zijn in de milieustudie over dit tracé waarop de genoemde antwoorden zijn gebaseerd.

Mijn ministerie heeft vervolgens contact gehad met de belanghebbende partijen. Daaruit bleek dat de overheden met wie is gesproken, geen nut, noodzaak en inpasbaarheid zien van het indicatieve tracé en willen dat het wordt geschrapt. De betrokken partijen van het bedrijfsleven willen het indicatieve tracé juist behouden in het licht van de toekomstige opgaven voor het transport van energie en grondstoffen. Gelet op de langdurige procedure en de maatschappelijke onrust die is ontstaan, staat zorgvuldigheid naar alle belanghebbende partijen voorop. Daarom heb ik de onderliggende milieustudies uit 2012, 2015 en 2018 voor 5 indicatieve tracés, waaronder het tracé Laarbeek-Echt/Susteren, door experts van Rijkswaterstaat voor milieueffectrapportages, laten beoordelen.

Beoordeling milieustudies

In de beoordeling wordt de conclusie getrokken dat de reikwijdte en het detailniveau van de milieustudies onvoldoende zijn om tot vaststelling van de indicatieve tracés en aanvulling van de structuurvisie te komen. Nader onderzoek is nodig waarin op basis van de meest actuele gegevens de aard, omvang, locatie en realiseerbaarheid van mitigerende en compenserende maatregelen wordt onderzocht.

Voor de beoordeling of de tracés ruimtelijk inpasbaar zijn en/of voorzien in een nog steeds reële behoefte (nut en noodzaak), is een uitgebreider en diepgaander studie nodig.

Op basis van die conclusie constateer ik dat, hoewel de procedure voor de vaststelling van de indicatieve tracés sinds 2012 loopt, er nog onvoldoende informatie is voor inhoudelijke besluitvorming. Daarnaast zijn in enkele gevallen zienswijzen nog niet beantwoord. Ik ben mij ervan bewust dat betrokken partijen, waaronder burgers en bedrijven in het gebied, hierdoor lange tijd in onduidelijkheid zijn gebleven over de definitieve keuze van het tracé en de mogelijke gevolgen. Dit betreur ik ten zeerste.

Ontwikkelingen van belang voor de structuurvisie

Het nationale netwerk van buisleidingen voor transport van gevaarlijke stoffen is onverkort een nationaal belang. Dit belang zal opnieuw worden benoemd in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) die vóór het zomerreces zal verschijnen.

Het netwerk van buisleidingen speelt een belangrijke rol in het energiesysteem. Dit systeem zal, mede vanwege de verduurzamingsopgave, de komende jaren veranderen. Uit contacten met de sector blijkt dat zij zich oriënteren op nieuwe opgaven als het transport van CO₂, Waterstof (H₂) en methanol. Het (ontwerp-) Klimaatakkoord en het regeerakkoord maken deze opgave van groot belang. In het ontwerp Klimaatakkoord is onder meer opgenomen dat beheerders van buisleidingen voor half 2019 in kaart brengen welke knelpunten zij zien in de

Datum

Kenmerk
2019-0000158864

beschikbaarheid van infrastructuur om de plannen van de industrie uit te kunnen voeren. Deze ontwikkelingen zijn richtinggevend voor de verdere uitvoering van de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035 en de indicatieve tracés.

In het (ontwerp-)Klimaatakkoord is een Nationaal Programma Energiesysteem aangekondigd, gericht op de ruimtelijke planning van en ruimtelijke reserveringen voor het hoofdenergiesysteem op nationale schaal. In opdracht van de minister van EZK, zal een Verkenning starten naar de scope van dit Nationaal Programma en naar de wijze waarop de totstandkoming het best georganiseerd kan worden. Vanwege de rol van buisleidingen in het energiesysteem, zal het nationaal belang van buisleidingen ook in de Verkenning voor dit Nationaal Programma worden betrokken. Het Nationaal Programma zal de aard en omvang van de opgave, de rol van partijen en de governance, onderbouwen en richting geven. De aanpak van de indicatieve tracés kan daarom niet vooruitlopen op dit Nationaal Programma. De vaststelling van het Nationaal Programma is op zijn vroegst eind 2021 voorzien.

Conclusie

Er is op dit moment onvoldoende beslisinformatie om de indicatieve tracés uit de Structuurvisie Buisleidingen vast te stellen. De opgaven die het (ontwerp-)Klimaatakkoord en de energietransitie aan het energiesysteem zullen stellen, kunnen ook de afweging voor de indicatieve tracés beïnvloeden. Daarom besluit ik om de procedure van het definitief maken van alle negen indicatieve tracés te beëindigen. Het nationaal belang van buisleidingen zal ik betrekken bij de Verkenning voor het Nationaal Programma Energiesysteem.

Dit betekent dat ik, lopende het proces van het Nationaal Programma, de indicatieve tracés niet zal vaststellen tot definitieve tracés en ook geen ruimtelijke vrijwaring in het Barro voor deze tracés zal opnemen. In deze indicatieve tracés kunnen geen buisleidingen van nationaal belang (met gevaarlijke stoffen) worden aangelegd. Het is van veel factoren afhankelijk of en zo ja hoe de indicatieve tracés onderdeel gaan uitmaken van een nationaal netwerk van buisleidingen in het Nationaal Programma. Daar kan ik niet op vooruitlopen.

De indicatieve tracés blijven onderdeel van de Structuurvisie Buisleidingen. De Structuurvisie blijft het vigerende nationale beleid totdat het wordt vervangen door het Nationaal Programma. De status van de indicatieve tracés kan aanleiding geven voor onduidelijkheid over de wijze waarop de andere overheden daarmee rekening kunnen houden in de door hen gewenste ontwikkelingen van het gebied. Daarom zal ik in contact treden met overheden en partijen om te zorgen dat concrete plannen die de indicatieve tracés kunnen raken, zo min mogelijk gehinderd hoeven te worden. Daarbij heb ik het vertrouwen dat met een gezamenlijke inzet een oplossing wordt bereikt waarin de genoemde doelen goed samengaan.

Datum

Kenmerk

2019-0000158864

De betrokken partijen waaronder de afzenders van de genoemde brieven, zal ik gelijktijdig informeren over het besluit in deze brief. Daarbij zal ik ook de eerdere insprekers van de toenmalige zienswijzeprocedure informeren. De antwoorden op de genoemde Kamervragen treft u in de bijlage aan, met waar nodig een verwijzing naar de inhoud van deze brief.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren

Datum

Kenmerk
2019-0000158864

2019Z05467

Vragen van de leden Smeulders (GroenLinks), Van Eijs (D66) en Ronnes (CDA) aan de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties over antwoorden op eerdere vragen inzake het tracé van buizen voor ondergronds transport van gevaarlijke stoffen (ingezonden 20 maart 2019)

Vraag 1

Herinnert u zich uw antwoorden van 22 oktober 2018 op de Kamervragen over het tracé van buizen voor ondergronds transport van gevaarlijke stoffen?1)

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Wat is de actuele stand van zaken met betrekking tot het buisleiding tracé? Wat is er sinds de beantwoording van de vorige Kamervragen op 22 oktober 2018 precies gebeurd? Wanneer kunnen de bewoners, de betrokken medeoverheden en de Kamer een besluit verwachten?

Antwoord 2

Het besluit is in deze brief bijgevoegd. Sinds de beantwoording van de Kamervragen op 22 oktober 2018, heeft mijn ministerie overleg gevoerd met de direct belanghebbenden. Aan Rijkswaterstaat is gevraagd om MER-experts te laten beoordelen of de milieustudies voldoende waren voor het definitief kunnen vaststellen van de indicatieve tracés die in deze studie waren betrokken. Daarnaast inventariseert mijn ministerie in het kader van een Wobverzoek uit documenten die waren gearchiveerd vanaf 2008 de stukken die conform het verzoek en op basis van de Wob geheel niet, gedeeltelijk of geheel openbaar gemaakt zullen worden. Het besluit hierover volgt op korte termijn en zal ook naar uw Kamer worden gestuurd.

Vraag 3

Welke signalen heeft u ontvangen van onder andere de betrokken provincies en gemeenten voor het voornemen om dit indicatief buisleiding tracé te laten staan in de Structuurvisie Buisleidingen terwijl eerder de verwachting is gewekt dat dit tracé van tafel zou zijn?

Antwoord 3

In het ontwerp van de Structuurvisie dat in 2011 ter inzage is gelegd, is het tracé Laarbeek-Echt/Susteren, zoals die op hoofdlijnen was aangegeven in het Structuurschema Buisleidingen van 1985, niet opgenomen. In zienswijzen van de partijen Port of Rotterdam, Chemelot, Petrochemical Pipelines Services en VNO-NCW, is gepleit voor het (weer) opnemen van dit tracé. Op basis van de in die zienswijzen aangevoerde argumenten is gekozen om het tracé op te nemen in de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035 als 'indicatief' tracé. Daarbij is de opgave aangegeven dat de precieze ligging van dit tracé op basis van onderzoek en overleg zal worden vastgesteld. Dat proces is in 2012 gestart. Daarna is er geen verwachting gewekt dat het tracé van tafel zou zijn.

Datum

Kenmerk
2019-0000158864

De provincie Noord-Brabant en de gemeenten uit Noord-Brabant-oost en Midden-Limburg hebben mij in hun brief van 14 december 2018 gevraagd om zorgvuldig tot besluitvorming te komen over het tracé Laarbeek-Echt/Susteren en daarbij de nut en noodzaak te betrekken.

Vraag 4

Hoe staat het met de nog te volgen zienswijzeprocedure die voorzien was voor de eerste periode van 2019?

Antwoord 4

In mijn antwoorden van 22 oktober 2018 heb ik aangegeven welke stappen nodig zijn om tot vaststelling van een indicatief tracé te kunnen komen. Op dat moment was te voorzien dat de bij die procedure horende zienswijzeprocedure, niet eerder dan in de eerste periode van 2019 kon worden gestart. In mijn bijgaande brief heb ik aangegeven welke stappen ik daarna heb gezet en welke aanpak ik heb gekozen.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het onwenselijk is om de bewoners die nu al lang in onzekerheid zitten nog veel langer in onzekerheid te laten door het indicatief tracé voor nog langere tijd als indicatief tracé in de Structuurvisie Buisleidingen laten staan?

Antwoord 5

Ik deel de mening dat het voor burgers, bedrijven en de betrokken overheden het meest wenselijk is, als er een definitief besluit genomen zou zijn over het indicatieve tracé Laarbeek-Echt-Susteren. Zoals ik in mijn brief heb aangegeven, is er op dit moment onvoldoende informatie om het tracé definitief vast te stellen. Daarbij zal ik rekening dienen te houden met nieuwe opgaven voor het transport in het nationale netwerk buisleidingen die voortkomen uit de energietransitie de komende jaren en die bepalend zijn voor de nut en noodzaak van het tracé. Daar kan ik niet op vooruitlopen. In mijn brief heb ik aangegeven dat ik het in 2012 in gang gezette proces stop zet. Ik betreur dat, maar zorgvuldigheid is geboden richting alle belanghebbenden. Daarbij wil ik in ieder geval voorkomen dat een prematuur besluit, achteraf zal moeten worden teruggedraaid.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het onwenselijk is dat bewoners moeten verhuizen of een deel van hun terrein niet mogen gebruiken, zeker aangezien ze niet uitgekocht/onteigend worden omdat het "slechts" een reservering betreft? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

De Structuurvisie Buisleidingen bindt juridisch alleen het Rijk en niet andere overheden. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is ten aanzien van vastgestelde tracés voor gemeenten de verplichting opgenomen om bij bestemmingsplannen die het geldende bestemmingsplan wijzigen, geen nieuwe activiteiten toe te laten die de realisatie van een leidingenstrook

Datum

Kenmerk
2019-0000158864

belemmeren. Deze verplichting geldt niet voor indicatieve tracés. Verhuizen of het niet mogen gebruiken van een deel van het terrein, is in het geval van een indicatief tracé dus niet aan de orde.

Vraag 7

Kunt u aangeven waarom het indicatieve tracé Laarbeek-Echt-Susteren nog steeds als indicatief tracé genoemd staat in de Structuurvisie Buisleidingen? Kunt u hierbij specifiek ingaan op de ontwikkelingen van de Zuidoost vervoercorridor Rotterdam-Venlo/grens met Duitsland, de druk op het goederenvervoer per spoor door onder andere Helmond, de druk op de snelweg A67?

Antwoord 7

In de afgelopen 6 jaar is gepoogd het indicatieve tracé Laarbeek-Echt/Susteren als definitief tracé vast te stellen. In mijn brief heb ik aangegeven waarom ik deze procedure nu stop zet. Dat is de reden dat het indicatieve tracé indicatief blijft in de Structuurvisie.

In de MIRT studies voor de Zuidoost corridor wordt gekeken hoe de druk van het goederenvervoer per spoor, en weg, kan worden opgevangen. Daarin spelen buisleidingen als vervoersmiddel een rol. Deze studie zal binnenkort worden afgerond waarbij opties en handelingsperspectieven worden geschetst.

Uit de contacten die mijn ministerie heeft opgenomen met de belanghebbende partijen, blijkt dat het bedrijfsleven, in tegenstelling tot de overheden in de regio waarmee is gesproken, de verbinding tussen Laarbeek-Echt/Susteren nog steeds van belang vindt.

Vraag 8

Bent u bereid om het indicatieve tracé uit de Structuurvisie Buisleidingen te schrappen? Zo nee, waarom niet? Zo nee, bent u dan wel bereid om een maatschappelijke kosten en baten analyse te laten uitvoeren naar het indicatieve tracé? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

In mijn brief heb ik aangegeven waarom ik het tracé Laarbeek-Echt/Susteren niet zal schrappen. Het is evenmin opportuun om speciaal voor dit indicatieve tracé een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) uit te voeren. De te beoordelen baten zijn immers afhankelijk van de nog te verkennen ontwikkelingen en opgaven als gevolg van het (ontwerp-) Klimaatakkoord en de energietransitie. In mijn brief heb ik aangegeven dat ik het nationaal belang van buisleidingen wil betrekken bij de Verkenning die onder leiding van het ministerie van EZK wordt gestart voor het Nationaal Programma Energiesysteem.

Vraag 9

Wat is de rol van de Kamer ten aanzien van het indicatieve buisleidingentracé Laarbeek-Echt-Susteren? Wanneer kan de Kamer zich hier over uitspreken?

Antwoord 9

Een indicatief tracé kan niet als definitief tracé worden vastgesteld zonder overleg daarover met de Kamer. Mijn besluit zoals aangegeven in mijn brief, betekent dat de indicatieve tracés niet als vast te stellen tracés aan de Kamer zullen worden

Datum

Kenmerk
2019-0000158864

aangeboden en daardoor niet de status kunnen krijgen van definitief tracé. De Kamer zal worden geïnformeerd over het Nationaal Programma Energiesysteem en de Verkenning die daarvoor start.

Vraag 10

Wat is de rol (zeggenschap en verantwoordelijkheden) van de betrokken gemeentes en provincies? Zijn er reeds afspraken gemaakt met de provincies Noord-Brabant en Limburg met betrekking tot de procedure? Zo ja, hoe luiden die afspraken?

Antwoord 10

Indien de Verkenning van het Nationaal programma Energiesysteem aanleiding geeft nader onderzoek te doen naar de effecten van de indicatieve tracés, zullen de provincies Noord-Brabant en Limburg daarbij worden betrokken. In een gesprek met mijn ministerie heeft de provincie Noord-Brabant gevraagd om ook aandacht te geven aan de governance en sturing van de opgave van buisleidingen. Dit zal worden betrokken bij de genoemde Verkenning.

Vraag 11

Kunt u aangeven wanneer u de brief van 6 november 2018 van Bewonersteam Buizen Brandevoort kunt beantwoorden? Kunt u, zoals eerder al door de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken aan u is verzocht, een afschrift van deze reactie aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 11

De genoemde brief die het Bewonersteam Buizen Brandevoort aan u heeft gestuurd is beantwoord. Een afschrift treft u hierbij aan.

1) Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018-2019, nr. 359